

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci

žalobce: **Š. K.**
zastoupeného opatrovníci M. K.

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem 128 01 Praha 2, Na Poříčním právu 376/1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 12. 2020 č. j. MPSV-2020/241392-923, ve věci příspěvku na péči

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 12. 2020 č. j. MPSV-2020/241392-923 **se zrušuje** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku na nákladech řízení částku 3 186 Kč.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ostravě ze dne 18. 8. 2020 č. j. 395869/2020/OOI, kterým byl zamítnut návrh žalobce na změnu výše příspěvku na péči od ledna 2020 a bylo rozhodnuto poskytovat mu dávku ve výši 4 400 Kč měsíčně.
2. Žalobce konstatoval, že se plně ztotožňuje se závěrem žalovaného o tom, že není schopen zvládat základní životní potřeby orientace, komunikace, péče o zdraví, osobní aktivity, péče o domácnost. Namítal, že rovněž není schopen zvládat základní životní potřeby e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena a d) stravování. K základní životní potřebě oblékání a obouvání žalobce poukázal na sociální šetření ze dne 6. 2. 2020 a lékařskou zprávu MUDr. K.B. ze dne 24. 4. 2020, podle nichž si dokáže samostatně obléknout jinou osobou přichystaný kus oblečení, nicméně není schopen si zapnout a rozepnout knoflík nebo zip, nezaváže si tkaničky, „složitější kusy oblečení si sám neobleče a neobuje se“. Není schopen zvolit si vhodné oblečení dle situace a počasí. S ohledem na to je nutné konstatovat, že bez pomoci nezvládá tuto základní životní potřebu v přijatelném standardu, tedy v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby. K základní životní potřebě tělesná hygiena žalobce uvedl, že sám tuto základní životní potřebu nezvládá. Sám se sice na výzvu pečující osoby sprchuje a provádí ranní hygienu (čištění zubů apod.), nicméně pečující osoba jej musí při sprchování řádně umýt, neboť jím samotným provedená očista je nedostatečná. Sám si nezvládne umýt vlasy, oholit se nebo ostříhat si nehty. Ani tuto základní životní potřebu tedy nezvládá v přijatelném standardu. K základní životní potřebě stravování žalobce konstatoval, že je sice schopen se samostatně najíst, pokud je mu jídlo naservírováno a naporcováno, ale veškerá strava mu musí být připravena, není schopen si stravu sám vybrat, připravit ani ohřát, není schopen dodržovat pravidelnost stravování, dietní režim, posoudit vhodný výběr stravy, není schopen dodržovat ani pitný režim, neuvaří si sám čaj, neudělá si sám ani vodu se šťávou, tedy není schopen vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nápoj nalít, stravu naporcovat, naservírovat, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim. Posudková komise nesprávně hodnotila jeho zdravotní stav, na základě čehož správní orgány dospěly k nesprávným závěrům. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopen zvládat nikoliv pouze 5, ale minimálně 7 základních životních potřeb a měl by být proto považován za závislého na pomoci jiné osoby ve stupni III. nebo spíše IV., a to již od dosažení 18 let věku. Žalobce v žalobě zmínil i znalecký posudek MUDr. J. H., vypracovaný v řízení o omezení jeho svéprávnosti. Z tohoto posudku vyplývá, že trpí duševní poruchou, která jej omezuje v běžných každodenních činnostech a vyžaduje celodenní dohled a péči druhé osoby. Žalobce rovněž zdůraznil, že byl uznán invalidním ve III. stupni.
3. Žalovaný v písemném vyjádření navrhl zamítnutí žaloby. Shrnul průběh správního řízení, odkázal na příslušnou právní úpravu a zopakoval závěry z posudku PK MPSV ve vztahu k jednotlivým namítaným základním životním potřebám.
4. Krajský soud v souladu s ust. § 75 odst. 1 a 2 s.r.s., zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení, které předcházelo jeho vydání, dle skutkového a právního stavu k datu vydání napadeného rozhodnutí a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

5. Ze správních spisů zjistil krajský soud následující skutečnosti. Rozhodnutím úřadu práce ČR ze dne 18. 8. 2020 č. j. 395869/2020/OOI byl zamítnut návrh žalobce na změnu výše příspěvku na péči od ledna 2020 a bylo rozhodnuto poskytovat dávku ve výši 4 400 Kč měsíčně s odůvodněním, že dle posouzení zdravotního stavu lékařem OSSZ Ostrava je považován za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. (středně těžká závislost) s tím, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopen zvládat 5 základních životních potřeb: orientace, komunikace, péče o zdraví, osobní aktivity, péče o domácnost. Proti uvedenému rozhodnutí podal žalobce odvolání, o němž žalovaný rozhodl nyní napadeným rozhodnutím ze dne 14. 12. 2020 č. j. MPSV-2020/241392-923. Odvolání žalobce zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil.
6. Žalovaný jako odvolací správní orgán si vyžádal posouzení zdravotního stavu žalobce posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí ČR. Z protokolu o jednání a z posudku posudkové komise MPSV ze dne 1. 12. 2020 vyplývá, že posudková komise zasedala ve složení předseda komise MUDr. A. Z., MUDr. S. O. – odbornost psychiatrie, tajemnice Ing. M. B. Žalobce nebyl jednání posudkové komise přítomen. V diagnostickém souhrnu je uvedeno, že u žalobce se jedná o středně těžkou mentální retardaci – stagnace vývoje, CIQ = 49 (horní hranice), PAS – atypický autismus, ADHD syndrom, Pedes plani, OU Hypermetropia cum astigmatismo. K základní životní potřebě d) stravování posudková komise uvedla, že dle výsledku sociálního šetření žalobci veškerou stravu chystá maminka, jídlo mu naporcuje, naservíruje, nedokáže si nachystat jednoduché jídlo ani nalít si pití. Dle posudkové komise tato sdělení nemají medicínského opodstatnění, neboť posuzovaný má normálně pohyblivé horní i dolní končetiny, jeho mentální schopnosti jsou na horní hranici středně těžké mentální retardace při přechodu do lehké mentální retardace, což mu umožňuje, aby si sám stravu naporcoval, naservíroval, přenesl na místo konzumace. Dle posudkové komise je žalobce schopen se sám najíst, napít. Posudková komise uzavřela, že žalobce zvládá tuto základní životní potřebu. K základní životní potřebě e) oblékání a obouvání, posudková komise opět odkázala na výsledek sociálního šetření, podle něhož žalobci pomáhá maminka, která chystá vhodné oblečení dle situace a počasí, sám se dokáže obléknout, obout, má boty na suchý zip. Dle posudkové komise tvrzení, že knoflíky a zipy sám žalobce nezapne, nemá medicínského opodstatnění, neboť má normální jemnou motoriku rukou, která mu umožňuje, aby si sám knoflíky i zipy zapnul. Vzhledem k mentálnímu postižení na rozhraní středně těžké a lehké mentální retardace je z medicínského hlediska reálné, aby si sám oblečení vybral. Má to již naučené z dřívějšíka. Posudková komise opět uzavřela, že žalobce zvládá tuto základní životní potřebu. Co se týká základní životní potřeby f) tělesná hygiena, posudková komise konstatovala, že dle výsledku sociálního šetření žalobce ranní hygienu zvládá sám, ve vaně se sprchuje sám. Dle posudkové komise není z medicínského hlediska důvodu, aby si sám neumyl vlasy, neoholil se. K lékařské zprávě psychiatryně o zdravotním stavu žalobce dle posudkové komise vyplývá, že žalobce je jejím pacientem teprve ode dne 21. 11. 2019. Objektivně není prokazatelné, že by došlo ke zhoršení v jeho zdravotním stavu po duševní a mentální stránce. CIQ činí 49, což je horní hranice středně těžké mentální retardace, blízká k dolní hranici lehké mentální retardace, která činí 50. Posudková komise dále poznamenala, že odborný lékař není kompetentní k hodnocení zvládání jednotlivých základních životních potřeb posuzovaným. Toto je v kompetenci posudkového lékaře nebo posudkových komisí. Uzavřela, že u žalobce nedošlo k objektivnímu zhoršení zdravotního stavu a nadále se u něj jedná o II. stupeň závislosti podle § 8 odst. 2 písm. b)

zákona č. 108/2006 Sb., ve znění zákona č. 366/2011 Sb. (středně těžká závislost). Žalobce není schopen zvládat 5 základních životních potřeb pod písm. b), c), h), i), j). Posudková komise se shodla s posudkovým závěrem lékaře OSSZ ze dne 26. 3. 2020.

7. Součástí spisové dokumentace je i záznam ze sociálního šetření. Sociální šetření bylo provedeno v místě bydliště žalobce. Přítomna byla matka žalobce paní M. K., která objasnila sociální a zdravotní situaci žalobce, který má diagnostikovanou SMR a autismus. Je léčen a sledován psychiatrem, psychologem. Ze sociálního šetření plyne, že žalobce věci dokáže uchopit, přenést, jemná motorika je zhoršená, knoflík, zip nezapne. Orientován je osobami správně, místem se orientuje pouze v domácím a blízkém okolí. Časem se orientuje částečně, nedokáže si dát čas do souvislosti, často mimo skutečnou realitu. Nerozliší jaro, léto, jaký oděv k tomuto ročnímu období si má obléci. Při hovoru je potřeba mluvit s ním v jednoduchých větách, aby pochopil význam hovořeného. Nechápal důvod sociálního šetření. Dokáže číst slova, nedokáže pochopit přečtenou větu. Písemný projev zvládá velkým hůlkovým písmem, nechápe význam napsaného. Veškerou stravu chystá maminka. Jídlo mu naporcuje a naservíruje. Žalobce si nedokáže nachystat ani jednoduchá jídla nebo si nalít pití. Je schopen se sám najíst lžící, sám se napije z hrníčku. Při úkonech oblékání a obouvání mu pomáhá maminka, která chystá vhodné oblečení dle situace a počasí. Žalobce se dokáže obléknout, přestože někdy věci obléká naopak. Knoflík, zip nezapne. Obuje se sám, tkaničky nezaváže, voleny jsou boty na zip. Ranní hygienu zvládá sám, ale maminka ho musí napomínat. Všechno udělá na výzvu druhé osoby. Ve vaně se sprchuje sám, ale je potřeba ho domýt, aby byl opravdu čistý. Pomoc je potřeba při mytí hlavy, těla, holení, stříhání nehtů na nohou. Na rukou si nehty kouše – projev autismu. Žalobce navštěvuje speciální třídu pro žáky s mentálním postižením. Žalobce ven vychází jen s dohledem další osoby. Veškerou péči o domácnost zajišťuje maminka. Žalobce se na chodu domácnosti nepodílí. Sociální šetření proběhlo dne 6. 2. 2020.
8. Podle ust. § 7 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o sociálních službách (dále jen zákon o sociálních službách), příspěvek na péči (dále jen příspěvek) se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob. Náklady na příspěvek se hradí ze státního rozpočtu.
9. Podle ust. § 8 odst. 1 zákona o sociálních službách, osoba do 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve a) stupni I. (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat 3 základní životní potřeby, b) stupni II. (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat 4 nebo 5 základních životních potřeb, c) stupni III. (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat 6 nebo 7 základních životních potřeb, d) stupni IV. (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat 8 nebo 9 základních životních potřeb, a vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby.
10. Podle ust. § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách, při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost. Podle ust. § 9 odst. 3 téhož zákona schopnost zvládat základní životní potřebu uvedenou v odst. 1 písm. j) se nehodnotí u osob do 18 let věku.

11. Podle ust. § 9 odst. 4 téhož zákona, při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
12. Podle ust. § 9 odst. 5 téhož zákona, pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se vyhodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.
13. Podle ust. § 9 odst. 6 téhož zákona, bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví prováděcí právní předpis.
14. Krajský soud předesílá, že při rozhodování o příspěvku na péči je zásadním a rozhodujícím důkazem posudek o závislosti osoby. Správní orgány mají při posuzování žádosti o příspěvek na péči jasně stanovená pravidla a meze, ve kterých se při svém rozhodování musejí pohybovat. V rámci posuzování stupně závislosti osoby na pomoci jiné fyzické osoby správní orgány vycházejí z příslušných posudků, v nichž je stanoveno, jakou ze základních životních potřeb osoba zvládá či nikoli; správním orgánům ani soudům nepřísluší činit medicínské závěry. U posudků je pak nutné, aby vyhověly kritériím stanovených v judikatuře Nejvyššího správního soudu na jejich úplnost a přesvědčivost (viz rozsudky NSS č. j. 5 Ads 80/2016-22, č. j. 5 Ads 254/2017-27 a mnohé další). Nejvyšší správní soud rovněž setrvale judikuje, že posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. Výsledkem posouzení je potom odborný posudek, který je pro správní orgán stěžejním důkazem, a na který je správní orgán při nedostatku odborné erudice odkázán. Proto je třeba klást zvýšený důraz na jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost každého takového posudku. Tyto náležitosti posudek splňuje pouze v případě, že se v něm posudková komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédne k potížím udávaným účastníkem řízení, výsledkům sociálního šetření a lékařským zprávám. Své závěry musí posudková komise náležitě podložit a odůvodnit. Je nezbytné, aby posudek obsahoval vysvětlení, jakým způsobem posudková komise hodnotila veškeré posudkové podklady, které z nich považovala za relevantní, příp. z jakého důvodu se od závěrů uvedených v některých z nich odchýlila. Posuzovaný zdravotní stav potom musí být popsán dostatečně jasně a přesně, aby nevyvstávaly žádné další pochybnosti. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku, které způsobují jeho nepřesvědčivost či neúplnost, totiž správní orgán nemůže nahradit vlastní úvahou, pro niž nemá potřebou odbornou erudici (viz např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 299/2014-25). Nenaplnění uvedených požadavků je vadou řízení před správním orgánem ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s.
15. V souladu s § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterážto je prováděcím právním předpisem a obsahuje bližší vymezení schopnosti zvládat základní životní potřeby, posudková komise musí posoudit zvládnutí dané životní potřeby skrze dílčí aktivity vymezené pro jednotlivé

potřeby v příloze č. 1 vyhlášky (viz rozsudek NSS č. j. 4 Ads 68/2014 – 37). Nezvládnutí, byť jen jedné z vymezených aktivit, znamená nezvládnutí dané životní potřeby (§ 2a vyhlášky).

16. Krajský soud zastává názor, že v posuzované věci nejsou závěry posudku PK MPSV ve vztahu k otázkám, zda žalobce zvládá žalobou namítané základní životní potřeby d) stravování, e) oblékání a obouvání a f) tělesná hygiena úplné a přesvědčivé. Bližší vymezení životních potřeb rozhodných pro stanovení stupně závislosti na pomoci jiných osob lze nalézt v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky – vyhlášky č. 505/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách. Z ust. § 2a citované vyhlášky přitom platí, že k tomu, aby bylo možno učinit závěr, že posuzovaná osoba je při zajištění některé z životních potřeb závislá na pomoci jiné osoby, postačí, pokud posuzovaná osoba nezvládá byť jen jedinou z aktivit vyjmenovaných v této příloze. Z obsahu správního spisu plyne, že u žalobce se jedná kromě jiného o středně těžkou mentální retardaci a atypický autismus. Podkladem posudku PK MPSV ČR v Ostravě byla kromě jiného i lékařská zpráva z 24. 4. 2020 MUDr. K. B., Psychosomatická ambulance s.r.o. Z ní se podává, že žalobce je v péči této ambulance od 21. 11. 2019 pro středně těžkou mentální retardaci, atypický autismus, ADHD. Před dovršením zletilosti byl v péči MUDr. F. Ve zprávě se dále uvádí, že v posledních měsících se stav žalobce zhoršil, zvýraznily se zejména úzkosti, je více vzdorovitý, podrážděný, nedokáže pochopit, proč nemůže navštěvovat babičku, kamarády, hůře spolupracuje, čímž došlo k dalšímu zhoršení jeho soběstačnosti. I přes náležitou léčbu, úpravu a navýšení medikace (zejména antidepresiv) stav zlepšen jen parciálně, zhoršení soběstačnosti trvá. Péči zajišťuje zatím rodina, ale v poslední době je péče velmi náročná. Vzhledem ke svému stavu je odkázán na péči a dopomoc druhé osoby. Tuto zajišťuje matka. Co se týká oblékání a obouvání, žalobce si sám nevybere oblečení přiměřené počasí a příležitosti, nejraději by chodil stále v totéž oblečení bez ohledu na to, zda je čisté nebo špinavé, často chybně vrství oblečení, je potřeba zkontrolovat správnost a dopomoci mu, pokud oblečení chybně navrství. Je nutné mu často připomínat, aby se převlékl do čistého oděvu. Není schopen rozpoznat vhodnou obuv podle počasí, sám si nedokáže zavázat tkaničky, nedokáže si sám zapnout košili, zip na bundě a kalhotách. Ohledně hygieny lékařka uvedla, že žalobce sám není schopen dodržovat hygienické návyky (kdy se má sprchovat, mýt si ruce, čistit si zuby, holit se, stříhat si nehty), je nutné mu to neustále připomínat. Při hygieně je vždy nutná dopomoc, žalobce se sám dostatečně nedokáže osušit po umytí, je nutno jej zkontrolovat, dopomoci, není schopen si sám ostříhat nehty, oholit se, vyčistit si důkladně zuby. Co se týká stravování, není schopen si sám vybrat vhodné jídlo a pití ke konzumaci, jedl by stále totéž, není schopen dodržovat dietní režim doporučený lékařem, dodržovat režim denní stravy. Pokud se zabere do aktivity, na jídlo zapomíná. Nedokáže si stravu sám přichystat, naservírovat a rozdělit na menší kousky, jídlo a pití přenést na jídelní stůl. Není schopen dodržovat pitný režim. Sám si na pití nevzpomene, je potřeba neustále mu to připomínat.
17. PK MPSV ČR v Ostravě vycházela rovněž ze zprávy Mgr. B.C. o psychologickém vyšetření žalobce ze dne 16. 1. 2020. Tato zpráva je součástí spisové dokumentace správního orgánu. Ve zprávě je závěr o tom, že žalobce je pacientem s dg. středně těžká mentální retardace, atypický autismus, ADHD. Výkon ve verbální a názorové části testu je vyrovnaný, výsledky všech dílčích subtestů spadají do pásma defektu. Významně je u něho narušeno i porozumění sociálním normám a orientace v mezilidských vztazích ve společnosti. Mnesticke schopnosti korespondují s intelektovými MQ=50. Narušena je všípivost nových paměťových obsahů v oblasti paměti auditivní i grafické u

bezesmyslných i logických expozic, omezený je proces učení novým informacím. Snížený kontakt s realitou, perseverace, odpovědi na základě magického klíče, nespolehlivost percepčně – kognitivních procesů. Autistické rysy, staženost ze sociálních kontaktů. Fragmentace myšlení, neschopnost smysluplného uchopení celku. Intelektově v pásmu středně těžkého defektu (IQ 49) s významným narušením v oblasti sociálního fungování. Neschopen samostatné výdělečné činnosti, zcela závislý na pomoci a dohledu pečující osoby. Pokud posudková komise ve vztahu k těmto závěrům lékařské a psychologické zprávy pouze uvedla, že objektivně není prokazatelné, že by u žalobce došlo ke zhoršení jeho zdravotního stavu po duševní a mentální stránce, jeho CIQ činí 49, což je horní hranice středně těžké mentální retardace a že odborný lékař není kompetentní k hodnocení zvládání jednotlivých základních životních potřeb posuzovaným, je to v kompetenci posudkového lékaře nebo posudkových komisí, lze s posudkovou komisí souhlasit pouze v tom, že skutečně je k hodnocení zvládání jednotlivých základních životních potřeb kompetentní posudkový lékař nebo posudková komise. Ve zbytku se jedná ovšem o zcela nepřezkoumatelné posudkové hodnocení, které nijak nevyvrací zjištění v rámci sociálního šetření a zjištění z uvedených nálezů psychiatry a psycholožky. Dle názoru soudu v posuzované věci nejsou závěry posudku PK MPSV ve vztahu k otázkám, zda žalobce zvládá žalobou namítané základní životní potřeby d) stravování, e) oblékání a obouvání a f) tělesná hygiena, úplné a přesvědčivé. Posudková komise ve vztahu k základní životní potřebě d) stravování pouze stroze konstatovala, že dle výsledku sociálního šetření žalobci veškerou stravu chystá maminka, jídlo mu naporcuje, naservíruje, nedokáže si nachystat jednoduché jídlo ani nalít si pití a že tato sdělení nemají medicínského opodstatnění, neboť žalobce má normálně pohyblivé horní i dolní končetiny, jeho mentální schopnosti jsou na horní hranici středně těžké mentální retardace při přechodu do lehké mentální retardace, což mu umožňuje, aby si sám stravu naporcoval, naservíroval, přenesl na místo konzumace. Je schopen se sám najíst, napít a zvládá tedy podle posudkové komise tuto základní životní potřebu. Přitom podle přílohy č. 1 výše citované prováděcí vyhlášky se za schopnost zvládat základní životní potřebu stravování považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nápoj nalít, stravu naporcovat, naservírovat, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim. K otázce, zda žalobce zvládá uvedené jednotlivé aktivity v přijatelném standardu a z jakých důvodů, vyjádření posudkové komise schází. Posudková komise nijak blíže nevysvětluje, zda a jak ovlivňuje či jaký dopad má zjištěný zdravotní stav žalobce (zejména skutečnost, že se u něho jedná o středně těžkou mentální retardaci a atypický autismus) na schopnost zvládat jednotlivé aktivity v rámci namítané základní životní potřeby. V tomto směru schází náležité odůvodnění závěrů posudkové komise. To se týká i ostatních namítaných základních životních potřeb. K základní životní potřebě e) oblékání a obouvání, posudková komise uvedla toliko to, že z medicínského hlediska není důvodu, aby si žalobce sám nezapnul knoflíky nebo zipy, neboť má normální jemnou motoriku rukou, která mu to umožňuje. Pokud by si nezavázal tkaničky, pro což rovněž není medicínského opodstatnění, může používat boty na suchý zip. Dle posudkové komise je žalobce schopen si vybrat oblečení dle počasí a situace, má to již z dřívějšíka naučené, a dle posudkové komise tedy zvládá uvedenou základní životní potřebu. Krajský soud opětovně odkazuje na přílohu č. 1 prováděcí vyhlášky, z níž plyne, že za zvládání základní životní potřeby oblékání a obouvání se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, oblékat se a obouvat, svlékat se a zouvat se, manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem. Ze sociálního šetření a také z výše citovaných zjištění ze

zprávy psychiatryně a psychologicky přitom plyne, že žalobce si není schopen sám vybrat oblečení a obuv přiměřené okolnostem, není schopen rozpoznat, zda je oblečení čisté, je nutné mu často připomínat, aby se převlékl do čistého oblečení, věci někdy obléká naopak, knoflík, zip nezapne, protože tkaničky nezaváže, jsou voleny boty na zip. Bylo tedy na místě zhodnotit, zda žalobce uvedenou základní životní potřebu zvládá, tedy každou z dílčích aktivity vymezených v příloze č. 1 vyhl. č. 505/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zda je schopen rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost této základní životní potřeby, to vše v přijatelném standardu. Stejně výhrady má soud i k závěrům posudkové komise, které se týkají základní životní potřeby f) tělesná hygiena. Posudková komise toliko kuse konstatovala, že žalobce má zachované tělesné, duševní, mentální i smyslové schopnosti, nic mu nebrání ve zvládnutí této základní životní potřeby. Odkázala na výsledek sociálního šetření s tím, že žalobce ranní hygienu zvládá sám, ve vaně se sprchuje sám, není medicínského důvodu, aby si sám neumyl vlasy, neholil se. Krajský soud konstatuje, že v rozporu s tím jsou zjištění ať už ze sociálního šetření, tak z výše citované zprávy o psychiatrickém vyšetření žalobce a psychologickém vyšetření. Z nich plyne, že žalobce sám není schopen dodržovat hygienické návyky, je neustále nutné mu to připomínat, všechno dělá na výzvu druhé osoby. Ve vaně se sice sprchuje sám, ale je potřeba ho domýt, aby byl opravdu čistý, pomoc potřebuje při mytí hlavy, těla, holení, stříhání nehtů na nohou. Podle přílohy č. 1 výše citované prováděcí vyhlášky se u základní životní potřeby tělesná hygiena za schopnost jejího zvládnutí považuje stav, kdy osoba je schopna použít hygienické zařízení, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, provádět celkovou hygienu, česat se, provádět ústní hygienu, holit se. Ani ve vztahu k této základní životní potřebě se posudková komise nezabývala tím, zda žalobce zvládá každou z dílčích aktivit vymezených v příloze č. 1 vyhl. č. 505/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Posudková komise ignorovala informace plynoucí z výše citovaných odborných nálezů, v nichž se opakovaně konstatuje nutnost dohledu a péče další osoby, je nutno dohlížet na provedení hygieny, žalobce není schopen hygienu dobře vykonat, ta je prováděna s dohledem jeho matky. Krajský soud dospěl k závěru, že posudek PK MPSV nelze považovat za úplný a přesvědčivý a je tak v konečném důsledku za nepřezkoumatelný. Takový posudek nemohl být podkladem pro posouzení rozhodných otázek zvládnutí jednotlivých základních životních potřeb v žalobě namítaných.

18. Napadené rozhodnutí bylo proto nutno zrušit pro vady řízení ve smyslu ust. § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s., neboť žalovaný vycházel z neúplného a nepřesvědčivého posouzení otázek zvládnutí namítaných základních životních potřeb a rozhodnutí je tak nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. V dalším řízení je třeba posudkové závěry posudkové komise doplnit tak, aby z nich bylo zřejmé, z jakých důvodů žalobce zvládá či nezvládá bez pomoci jiné osoby aktivity v rámci uvedených základních životních potřeb d) stravování, e) oblékání a obouvání a f) tělesná hygiena.
19. Podle § 60 odst. 1 s.ř.s. soud uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci, který měl ve věci zcela úspěch, na nákladech řízení částku 3 186 Kč. Náklady řízení sestávají z nákladů, které žalobce vynaložil za právní zastoupení, a to z odměny za 2 úkony po 1 000 Kč podle § 9 odst. 2, § 7 bod 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (příprava a převzetí zastoupení, sepsání žaloby), 2 režijních paušálů po 300 Kč podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky k uvedeným úkonům právní služby a 21 % DPH 586 Kč, celkové náklady tak činí 3 186 Kč. Soud poznamenává, že žalobce byl advokátem zastoupen toliko po část řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 30. 9. 2021

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně